

Oever

Voorjaar 2015

69

Algemene Ledenvergadering op zaterdag 16 mei 2015

Vereniging “De Oeverlanden Blijven!”

Postadres:

E. de Boer-van Rijkstraat 36-I, 1065 GN Amsterdam

telefoon: 020.615.4557**Ledenadministratie:**

J. v. Lennepkade 109-D, 1054 ZJ Amsterdam

website: www.oeverlanden.nl**e-mail:** bestuur@oeverlanden.nl

De Oeverlanden liggen aan de noordkant van de Nieuwe Meer, ten zuiden van de snelweg A4. Dertig jaar geleden heeft een actiegroep dit unieke natuurgebied behoed voor 'stadsontwikkeling'. De vereniging "De Oeverlanden Blijven!" (VDOB!) is voortgekomen uit deze actiegroep. Het gebied wordt in samenwerking met de bestuurscommissie Nieuw-West onderhouden door beheervrijwilligers van de VDOB!, die het op traditioneel-ecologische wijze beheren.

Het centrum van de vereniging is het depot, van waaruit de beheervrijwilligers werken; het Natuur- en Milieu Educatiecentrum (NME) De Waterkant, waar de excursies starten; de jeugdnatuurclub Biobende haar activiteiten houdt; en Stichting Veldstudie natuureducatie aan schooljeugd geeft. Het depot is gelegen aan het begin van het Anton Schleperspad, plm. 75 m vanaf de Riekerweg.

U kunt het NME bezoeken tijdens excursies en doorgaans op dinsdag en woensdag tussen 10.00 en 16.00 uur terwijl de beheervrijwilligers er zijn, evenals soms op zondag. Telefoon op het depot: 020-6691963.

De *Oever* verschijnt tweemaal per jaar. Daarnaast komt geregeld een digitale nieuwsbrief uit, met informatie over actuele ontwikkelingen. U kunt deze nieuwsbrief ontvangen door uw e-mailadres door te geven. Op de website en in huis-aan-huisbladen worden onze excursies gepubliceerd.

Nieuwe leden kunnen zich opgeven per post; via de website; per e-mail; en door minimaal € 10,- te storten op bankrekening NL47 INGB 0004 0688 09, o.v.v. 'Nieuw lid' en uw naam en adres.

Aan dit nummer werkten mee: Judith Appel, Ria Beerlage, Yigal Boegborn, Hans Bootsma, Rein Cremer, JanKees van Dijk, David Geurds, Sonja Hoekmeijer, Nico Jansen, Hans de Jong, Tello Neckheim, Wichert Stemerding, Liesbeth Stricker, Onno-Sven Tromp, Daphne de Wijs.

Bestuur en medewerkers

Liesbeth Stricker, voorzitter

Daphne de Wijs, vice-voorzitter

Ria Beerlage, penningmeester/ledenadministratie

Nico Jansen, Tello Neckheim, bestuursleden

JanKees van Dijk, publiciteit. Tel: 020-6171915 (tussen 20.00 en 9.00 uur)

Ben Bolscher, webmaster, webmaster@oeverlanden.nlOnno-Sven Tromp, redacteur, redactie@oeverlanden.nl

Rein Cremer, beheervrijwilligers. Tel: 020-6934480

Sonja Hoekmeijer, jeugdnatuurclub Biobende,

natuurclub@oeverlanden.nl

Stichting Veldstudie: coördinator natuureducatie

Paul Kamsteeg. Tel: 034-7342085, natuureducatie@oeverlanden.nl

In dit nummer

2 Colofon en inhoud / In Memoriam**3** Agenda ALV 2015 / Geen grondaanstamping meer**4** Notulen ALV 24 mei 2014**6** Notulen ALV 17 januari en 8 februari 2015**7** Jaarverslag bestuur**9** Jaarverslag beheervrijwilligers**10** Jaarverslag bijen**11** Jaarverslag Biobende / Jaarverslag publiciteit**12** Activiteiten**13** 'In Costa Rica ga ik knallen'**14** Een insectenhotel aan de Nieuwe Meer**16** Het Jaagpad en café Opoc**Bijlagen:** Jaarrekening 2014 en Begroting 2015Foto voorpagina: gehakkelde aurelia, *Hans Bootsma***Druk:** De Appelbloesem Pers, Amsterdam, oplage: 1050

In Memoriam: Ger van Zanen

Op 17 maart 2015 overleed Ger van Zanen, 85 jaar oud. Een advertentie meldde: 'Ger houdt van bloemen', en dat is niets te veel gezegd. Ger was sinds 1996 lid van onze vereniging en een enorme plantenliefhebber en -kenner. Hij is voor de VDOB! van grote betekenis geweest. Zo heeft hij begin jaren negentig de planteninventarisatie van de Oeverlanden up-to-date gebracht. Daarnaast heeft hij vele jaren, tot in 2010, excursies geleid.

Een enkele keer over schijngrassen zoals zeggen, maar vooral deed hij veel paddenstoelen-excursies, waarbij zijn kennis van zaken en zijn enthousiasme door velen werden gewaardeerd.

Eerder was hij biologieleeraar. Een van onze leden, Ruud Jansen, heeft warme herinneringen aan zijn enthousiaste lessen met veel practicum aan het Willem de Zwijger College te Bussum. Mensen zoals hij zullen altijd gemist blijven.

Bestuur VDOB!

Algemene Ledenvergadering 2015

Hierbij nodigen wij u uit voor onze Algemene Ledenvergadering, die gehouden zal worden op zaterdag 16 mei 2015. Na de vergadering zal de presentatie van ons jubileumboek plaatsvinden. Het eerste exemplaar zal op feestelijke wijze aan een speciale gast worden uitgereikt. Daarna sluiten we af met een drankje en een hapje. De leden krijgen aan het eind van de middag ook een exemplaar van het jubileumboek.

Datum: 16 mei 2015

Plaats: NME-centrum De Waterkant, Anton Schleperspad (in de Oeverlanden)

Tijd: 14.00-15.00 uur

Presentatie jubileumboek: 15.30-17.00 uur

- Agenda:**
1. Opening en vaststellen agenda
 2. Bestuursmededelingen
 3. Ingekomen stukken
 4. Verslagen ALV's 24 mei 2014, 17 januari 2015 en 8 februari 2015
 5. ANBI-status vereniging
 6. Jaarverslag Bestuur
 7. Jaarverslag Beheervrijwilligers
 8. Jaarverslag Bijen
 9. Jaarverslag Biobende
 10. Jaarverslag Publiciteit
 11. Jaarrekening 2014
 12. Verslag kascommissie
 13. Begroting 2015
 14. Benoeming nieuwe kascommissie
 15. Verkiezing bestuursleden

De statuten vermelden dat de leden de bestuursleden kiezen en dat de bestuursleden vanuit hun midden de voorzitter, secretaris en penningmeester kiezen. Ria Beerlage heeft vorig jaar aangegeven dat de werkzaamheden voor de ledenadministratie en het penningmeesterschap te veel voor haar zijn en dat ze daarom aan het eind van dit jaar haar penningmeesterschap wil opgeven. Wij hebben Ruud Jansen bereid gevonden de taken van penningmeester op zich te nemen. Het bestuur stelt dan ook voor Ruud Jansen als bestuurslid aan te stellen. Volgens de statuten treden bestuursleden na drie jaar af en kunnen ze zich weer herkiesbaar stellen. Reglementair treedt Liesbeth Stricker af als bestuurslid maar is ook weer herkiesbaar. De overige bestuursleden hebben aangegeven er nog zeker een jaar als bestuurslid aan toe te willen voegen.

16. Sluiting

Geen grondaanstamping meer

De nadelen van grote evenementen in groengebieden zijn inmiddels meermalen goed uitgelegd: eerst veel overlast door lawaai en na afloop een puinhoop in de vorm van bergen afval, beschadigd plaveisel, afgerukte takken, verbogen hekken enz. enz. Iedereen die de Oeverlanden, maar ook bijvoorbeeld het Sloterpark en het Rembrandtpark kent, weet dat. De reactie van organisatoren en vergunningverleners kwam er in de kern vaak op neer dat lawaai slechts tijdelijk is, dat puinhopen weer worden opgeruimd en dat we de volgende keer van deze ervaringen kunnen leren.

Eind vorig jaar is er in de bestuurscommissie door onder andere de VDOB! een argument genoemd dat eerder niet klonk of een bijrol speelde: de onomkeerbare verdichting van de grond door toedoen van vrachtwagens, zware podia en hossende menigten. De hierdoor onvermijdelijk veroorzaakte verdichting van de grond doodt het leven in de bovenlaag, maar dat is niet direct waarneembaar. Pas jaren later leidt dit tot sterfte bij

bomen en struiken. Waar het mij nu om gaat is dit: mogelijk werd dit argument tegen grote evenementen reeds vermoed door natuurkenners, maar blijkbaar is er pas vrij recent een sluitende of in ieder geval beter sluitende bewijsvoering voor opgesteld.

In Amsterdam zijn in politieke kringen momenteel twee opvattingen gangbaar. Een: in Amsterdam is te weinig reuring (zoals de modeterm luidt), dus graag meer evenementen. Twee: de stad, vooral de binnenstad, wordt onleefbaar door de massale toestroom van toeristen en vertierzoekers, dus graag verplaatsing van evenementen naar buitengebieden. Wie logisch nadenkt, wie de waarde van onze groengebieden beseft en wie het goed onderbouwde anti-grondaanstampargument tot zich laat doordringen, kan maar één conclusie trekken: wat Amsterdam wil is onmogelijk en daarom moet het aantal grote evenementen omlaag. En ik voeg daaraan toe: te beginnen in de Oeverlanden.

Gerard Molewijk

Notulen Algemene Ledenvergadering 24 mei 2014

Opening en vaststellen agenda

Aanwezig: 14 leden en de bestuursleden.

Omdat met dit aantal leden het quorum niet wordt gehaald, is de vergadering gesloten en na vijftien minuten heropend.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Bestuursmededelingen

De voorzitter maakt melding van het dance festival met meer dan 2000 bezoekers dat op dit moment gaande is in het recreatiedeel van de Oeverlanden. De vergunning is te laat aangevraagd en uiteindelijk pas afgelopen woensdag afgegeven. Ondanks het feit dat het mosterd na de maaltijd is, zullen we toch bij het stadsdeel bezwaar aantekenen tegen de vergunningverlening. Wij houden de leden op de hoogte.

Ingekomen stukken

Twee afzeggingen: Rein Cremer en Gaby van Meerwijk.

Brief van een lid over naamgeving 'de' of 'het' Nieuwe Meer.

Brief van Rein Cremer met opmerkingen over het verslag van 25 mei 2013.

Verslag ALV 25 mei 2013

Rein Cremer heeft via een ingezonden stuk de volgende opmerkingen over het verslag:

- Beheerstichting: toevoegen dat de ALV wordt gevraagd of zij het eens zijn met het invoeren van een beheerstichting,

- Rein Cremer vraagt zich af of een ondemocratisch opgerichte stichting de vereniging kan ondersteunen, er zouden wel heel goede reglementen opgesteld moeten worden en hij stelt voor om een discussienota op te stellen en te behandelen in de komende ALV.

Liesbeth Stricker geeft aan dat we eerst moeten afwachten wat het Amsterdamse Bos, onze toekomstige overheidsinstelling, gaat doen t.a.v. het idee om een aparte Beheerstichting in het leven te roepen.

Nico Jansen geeft aan dat het een goed idee is om zo'n nota op stellen, maar het is wel weer veel werk.

Gerard Molewijk geeft aan dat hij voor zo'n nota is, als dat nodig is, afhankelijk van of er een beheerstichting wel of niet komt. Gerard vraagt zich af wat het nut is van een stichting, Nico legt uit dat het een rechtspersoon is waarbij de rechtspersonen niet hoofdelijk aansprakelijk zijn. Gerard zegt dat er dan een duidelijke regel zou moeten zijn die zegt dat de stichting moet luisteren naar het bestuur van de vereniging en dat het stichtingsbestuur bestaat uit verenigingsleden. Nico komt met een aantal voorbeelden zoals de ANWB en Natuurmonumenten, die ook met stichtingen werken.

Met deze aanpassingen worden de notulen goedgekeurd.

ANBI-status vereniging

Het bestuur heeft een aanvraag voor een ANBI-status ingediend. Allereerst werd ons verzocht om een

beleidsplan in te dienen. Dat is gebeurd, en daarna kwam er een bericht dat onze statuten niet correct zijn en dat die moeten worden gewijzigd. Maar de statuten kunnen alleen veranderd worden na goedkeuring van de ALV. Aan notariskosten zijn we ongeveer 500 euro kwijt. Liesbeth Stricker geeft aan dat er in de statuten moet worden opgenomen dat bij het opheffen van de vereniging een batig saldo dient te worden geschonken aan een instelling met ANBI-status en vergelijkbare doelstelling. Zij vraagt aan de aanwezige leden of zij willen dat we ondanks de kosten de aanvraag toch doorzetten. Joost Nuissl geeft aan dat het een lastig punt is, omdat je niet weet wat voor effect het heeft op mensen die wat willen schenken. Ria Beerlage vraagt zich af wat er erg aan is als de schenker de gift niet van de belasting kan aftrekken.

Ineke Ensing geeft aan dat we duidelijker moeten zijn in het aanvragen van geld aan de leden, voor het boekje.

Na stemmen is het merendeel van de ALV voor het alsnog aanvragen van de ANBI-status en het bestuur zal dus de statuten aanpassen en bij de notaris laten passeren. Ben vraagt zich af of er onder de leden een notaris is, zodat we wellicht de kosten kunnen drukken.

Jaarverslag Bestuur

Het verslag is goed leesbaar en wordt goedgekeurd.

Jaarverslag Beheervrijwilligers

Verslag wordt zonder commentaar goedgekeurd.

Jaarverslag Natuurclub

Verslag wordt zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.

Jaarverslag Publiciteit

Joost Nuissl geeft aan dat er inderdaad veel minder mensen komen op de excursies. Hij vindt dat jammer, omdat hij en zijn vrouw er plezier aan beleven. Misschien moet er nog meer publiciteit aan worden gegeven. Een idee is om de nieuwsbrief ook op papier te sturen. Dat wordt ook zonde gevonden voor het geld. Er is een nieuw infobord gemaakt bij de ingang met het excursieprogramma, misschien dat dit helpt. Er komen meerdere suggesties uit de zaal: folderen op winkelploegen of via winkeliers het excursieprogramma onder de mensen brengen; via Radio Noord-Holland de excursies om laten roepen, Gerard Schuitemaker is daar de contactpersoon; Josie Dubbeldam wil onze excursies wel via Facebook bekend maken via een groep. Ben Bolscher geeft aan om een maximum van 15 aan te geven, omdat dit misschien stimulerend werkt. Bij Natuurmonumenten speelde een terugloop ook en zij hebben toen de excursies andere namen gegeven en dat werkte.

De paddenstoelenexcursie wordt op 19 oktober gehouden i.p.v. op 5 oktober. Joost geeft aan te letten op de data dat excursies niet in vakanties vallen.

Bespreking jaarcijfers 2013

Ria Beerlage geeft een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting. Na deze toelichting zijn er geen vragen.

Verslag kascommissie

De kascommissieleden Menno Vermeulen en Dick van der Horst hebben de rekening 2013 en de daarbij behorende verantwoording onderzocht en zijn van mening dat de stukken een getrouw beeld geven van het handelen van het bestuur en de toestand van de vereniging. Ze adviseren de vergadering de penningmeester te dechargeren van het beleid in 2013. De kascommissieleden worden bedankt voor hun werk en krijgen een fles wijn en applaus.

Begroting 2014

Dick van der Horst vraagt zich af of de begroting niet te hoog is i.v.m. uitgaven waarbij niet gelet is op de verhouding van vorig jaar. Liesbeth Stricker geeft aan dat het een bewuste keuze is geweest. Vorig jaar hebben veel leden niet betaald en wij hebben geen herinneringen gestuurd in verband met ziekte van de penningmeester. We gaan het dit jaar wel anders aanpakken. Joost Nuissl geeft aan dat de contributie heel erg laag is en dat de vereniging best wel wat meer zou kunnen vragen.

Ria Beerlage geeft aan dat er al veel leden meer dan de 8 euro betalen. We hopen ook dat het dit jaar weer wat aantrekt. De lagere uitgaven hebben ook te maken met de kalender die voor het jaar 2014 niet is gemaakt. Dick geeft een aanvulling en advies over hoe anders om te gaan met in- en uitgaven. Ineke Ensing en anderen vinden het jammer dat de kalender niet is verschenen. De laatste kalender, die van 2013, viel door de plaatsing van kleurenfoto's duurder uit dan wij gewend waren.

Dick van der Horst verzoekt om de voorgestelde begroting te wijzigen, daar de inkomsten naar zijn mening wat te hoog zijn geschat. Hij verzoekt het bestuur de uitgaven te minderen, zodat ze beter tred houden met

de inkomsten. Streven moet zijn dat de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven. De vergadering sluit zich aan bij de opmerking van Dick. Het bestuur zegt toe de begroting aan te passen en ook te proberen om de nog niet-binnengekomen contributies van 2013 alsnog binnen te halen. Joost Nuissl stelt voor een reservering te maken.

Ria Beerlage vraagt of inkomsten van de vereniging van invloed zijn op subsidieverstrekking. Liesbeth Stricker geeft aan dat dat niet zo is, de hoogte van de subsidie wordt bepaald door de beheersactiviteiten en onze bijdrage aan de schoollessen. Menno vraagt of er subsidie is aangevraagd bij Europa, dit blijkt niet het geval te zijn.

Benoeming nieuwe kascommissie

Dick van de Horst blijft aan. Olga Ruitenbergh zal de plaats van Menno Vermeulen innemen.

Verkiezing bestuursleden

Alle bestaande leden worden herkozen. Ria Beerlage vraagt aan de ALV om mee te denken over personen die te benaderen zijn voor de functie van leden-administrateur.

Jubileum van de vereniging

We hebben nog geen persoon gevonden aan wie wij de jubileumuitgave willen aanbieden. Ben stelt voor Gerard Spong of Arjan Ederveen. Nakomeling van Thijssen, Dolf Jansen worden voorgesteld, Abdelkader Benali is misschien een idee. Het bestuur heeft voldoende namen gekregen.

Afsluiting

De vergadering wordt om 15.15 uur gesloten.

Na de ALV gingen de meeste aanwezigen samen met familieleden van Chris Arntzen naar de onthulling van het 'Bankje van Chris'. Na deze bijeenkomst gaf Hans Bootsma een lezing over de flora van de Oeverlanden.

Liesbeth Stricker

Notulen Algemene Ledenvergaderingen 2015

Notulen Algemene Ledenvergadering 17 januari 2015

Opening en vaststellen agenda

Aanwezig: 8 leden, inclusief 4 bestuursleden.

Afwezig met bericht: bestuurslid Daphne de Wijs.

De voorzitter opent om 15.00 uur de vergadering.

Op de agenda staan, buiten de opening en de sluiting, de wijziging van de statuten in verband met de aanvraag van de ANBI-status en de vertegenwoordiging van het bestuur bij de notaris.

Omdat met dit aantal leden het quorum niet wordt gehaald, is de vergadering gesloten en vindt de volgende vergadering plaats op 8 februari 2015 om 13.00 uur.

Notulen Algemene Ledenvergadering 8 februari 2015

Opening en vaststellen agenda

Aanwezig: 40 leden, inclusief 5 bestuursleden.

De voorzitter opent om 13.30 uur de vergadering.

Op de agenda staan, buiten de opening en de sluiting, de wijziging van de statuten in verband met de aanvraag van de ANBI-status en de vertegenwoordiging van het bestuur bij de notaris.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Wijziging statuten

De voorzitter licht nog even de noodzaak van het wijzigen van de statuten toe voor het verkrijgen van de ANBI-status.

De leden hebben de wijzigingen via de nieuwsbrief ontvangen en konden ze ook nog nalezen op de website. Naast de vermelding in artikel 17 dat een batig saldo bij

opheffing van de vereniging naar een instelling met een ANBI-status gaat, wordt ook artikel 16 gewijzigd. In dit artikel wordt de handelwijze bij een statutenwijziging geregeld. De aanwezige leden gaan unaniem akkoord met de wijzigingen in de statuten.

Vertegenwoordiging bestuur bij passeren statuten
Het bestuur stelt voor de bestuursleden Nico Jansen en Liesbeth Stricker te machtigen de vereniging te vertegenwoordigen bij het passeren van de statuten bij de notaris. De aanwezige leden gaan hiermee akkoord.

Rondvraag

Een van de leden informeert naar de voortgang van de toevoeging van de noordelijke Oeverlanden aan het Amsterdamse Bos.

Nico Jansen geeft een kort verslag van de bijeenkomst van enkele weken geleden met de projectleider van dit proces. De verwachting is dat vanaf 1 januari 2016 de noordelijke Oeverlanden onder het Amsterdamse Bos zullen vallen, maar dat er voor het beheer van de Oeverlanden voorlopig weinig zal veranderen.

Er wordt gevraagd naar de kosten van het jubileumboek. Tello Neckheim antwoordt dat er € 3000,- aan subsidie is binnengekomen en dat de leden € 3000,- extra hebben gestort. De reservering bedraagt € 6000,-, zodat we nog altijd zo'n € 3000,- tekortkomen op de totale kosten van € 15.000,-. Er worden 1500 exemplaren gedrukt, zodat er zo'n 500 exemplaren de verkoop in kunnen.

Sluiting

De voorzitter sluit om 14.10 uur de vergadering.

Liesbeth Stricker

Groot springzaad | foto Hans Bootsma

Jaarverslag van het bestuur

Voor de komende Algemene Ledenvergadering presenteert het bestuur de werkzaamheden en activiteiten van de afgelopen periode. In dit verslag en de overige verslagen in deze Oever proberen wij de leden en onze subsidiënten te rapporteren over onze activiteiten in het afgelopen jaar en ook inzage te geven in onze plannen voor het komende jaar.

Algemene Ledenvergadering

De ALV 2014 vond plaats op zaterdag 24 mei. Het verslag van de vergadering is opgenomen in deze *Oever*. In de zittingsperiode 2014-2015 hadden de volgende leden zitting in het bestuur:

- 1 Liesbeth Stricker, voorzitter
- 2 Daphne de Wijs, vice-voorzitter
- 3 Ria Beerlage, penningmeester, ledenadministratie
- 4 Tello Neckheim
- 5 Nico Jansen

Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergadert eenmaal per zes-acht weken. Deze vergaderingen verlopen altijd in een prettige sfeer. Afhankelijk van het jaargetijde vinden de vergaderingen in De Waterkant of bij een van de bestuursleden thuis plaats. Naast de bestuursvergaderingen komt het bestuur een tweetal keer per jaar bijeen om de *Oever* verzendklaar te maken.

JanKees van Dijk (PR), Ben Bolscher (webmaster en Onno-Sven Tromp (eindredacteur *Oever* wonen uit hoofde van hun functie (incidenteel) de bestuurs-vergaderingen bij.

Financiën

Voor het jaar 2015 heeft het stadsdeel Nieuw-West onze subsidie met 12% verhoogd. Dit was ook wel nodig, want de laatste jaren kwamen we met de toegekende subsidie niet uit voor de kosten van het beheer. We zijn natuurlijk blij met deze verhoging en ook met de snelheid waarmee het geld onze kant op is gekomen.

Ria Beerlage heeft het afgelopen jaar weer gewaakt over onze financiën. Na de ALV 2015 hoopt ze het stokje van penningmeester over te dragen aan Ruud Jansen. Als bijlagen bij deze *Oever* worden de Jaarrekening 2014 en de Begroting 2015 gepresenteerd.

Ledenbestand

Het afgelopen jaar is het ledenbestand iets teruggelopen. Reden voor opzegging is vaak verhuizing of kostenbesparing. Maar ondanks de teruggang hebben we nog altijd zo'n 850 leden.

Redactie Oever

Tijdens de vorige ALV moesten wij melden dat wij nog geen geschikte redacteur hadden gevonden. Spoedig na die vergadering werd het bestuur blij verrast met de komst van Onno-Sven Tromp. In het najaarsnummer van 2014 heeft hij zich aan de leden voorgesteld.

Beheervrijwilligers

De beheervrijwilligers onder leiding van Carla Peperkamp en Rein Cremer hebben, zoals wij al jaren gewend zijn, veel werkzaamheden verricht in de Oeverlanden. Een jaarverslag van de hand van Rein treft u elders in deze *Oever* aan.

Biobende

De natuurclub Biobende is nog steeds erg succesvol. Regelmatig ontvangen wij berichten met verzoeken om plaatsing van kinderen, en als de groep te groot wordt, wordt verzocht de kinderen op de wachtlijst te plaatsen. Een verslag van de activiteiten van deze club is te lezen verder in deze *Oever*.

Excursies

In 2014 heeft de vereniging vijftien excursies georganiseerd. Vooral de excursies Planten, Waterdieren en Paddenstoelen werden erg druk bezocht. De groep voor Planten was zo groot dat besloten is deze excursie in 2015 tweemaal te organiseren. Nieuw was de fietstocht 'Cultuurhistorie langs de Sloterweg'. Ook deze excursie trok vele belangstellenden, zodat deze excursie in 2015 weer op de agenda staat.

De natuurwerkdag op de eerste zaterdag van november staat inmiddels al een aantal jaren op de agenda. Het weer werkte zaterdag 1 november erg goed mee, zodat wij weer een aardig aantal leden konden verwelkomen om die dag de beheervrijwilligers te helpen met de werkzaamheden in het natuurgebied. De daarbij behorende lunch met de soep van Tello was dan ook erg druk en erg gezellig.

Educatie

Onze vereniging heeft ook het afgelopen jaar weer samengewerkt met de Stichting Veldstudie om de natuur- en milieueducatielessen aan Amsterdamse scholen tot een succes te maken. Namens de Stichting Veldstudie was David Geurds de contactpersoon voor de scholen en hij organiseerde ook de lessen.

Afgelopen oktober is David geëmigreerd naar Costa Rica om daar samen met zijn broer een bedrijf en een cacao-plantage te runnen. David was vele jaren bij ons actief voor de scholen en er is dan ook op 4 oktober feestelijk afscheid van hem genomen in De Waterkant. Stichting Veldstudie zal een nieuw contactpersoon voor de lessen zoeken. De agenda voor dit jaar is in ieder geval weer goed gevuld.

Het Amsterdamse Bos en de Oeverlanden

De overgang van de noordelijke Oeverlanden naar het Amsterdamse Bos heeft vertraging opgelopen. Zoals het er nu uitziet zal deze 'annexering' op 1 januari 2016 plaatsvinden. Het beheer van de Oeverlanden zal voorlopig vanuit het bestaande depot plaatsvinden.

ANBI-status

Tijdens de ALV van 24 mei 2014 hebben de leden unaniem besloten het bestuur op te dragen de ANBI-status aan te vragen en hiervoor eerst een statutenwijziging bij een notaris te laten passeren. De wijziging houdt in dat er aan het artikel over opheffing van de vereniging moet worden toegevoegd dat een eventueel batig saldo dient te worden toegekend aan een gelijksoortige vereniging of instelling met een ANBI-status. De tekst van deze wijziging werd in dezelfde vergadering goedgekeurd.

Voor dit laatste besluit had het bestuur echter binnen zes weken na deze vergadering een nieuwe vergadering moeten uitschrijven, omdat het aantal aanwezige leden niet voldeed aan de eis gesteld in onze statuten. Dat is de reden dat het allemaal wat langer duurt dan tevoren gepland. Op moment van schrijven van het jaarverslag zijn de gewijzigde statuten gepasseerd bij de notaris en wordt de aanvraag opnieuw ingediend bij de Belastingdienst. Hopelijk kunnen we tijdens de ALV 2015 een positief bericht van de Belastingdienst melden.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Onze jaarlijkse Soep-en-zopie van het afgelopen seizoen zou in het teken staan van de uitreiking van het eerste exemplaar van jubileumboek. Helaas kon door drukke werkzaamheden van de drukker het boek niet op tijd gereed zijn, zodat wij werden gedwongen de uitreiking door te schuiven naar de ALV van 16 mei 2015. Het late afblazen ervan had wel tot gevolg dat de opkomst bij de Soep-en-zopie beter was dan vorig seizoen.

Bestuursactiviteiten

Na de Algemene Ledenvergadering van 2014 is er een bankje ter nagedachtenis aan Chris en Chrisje Arntzen onthuld. Dit bankje werd gemaakt door Nico en Tello. Inmiddels is er al een tweede bankje gemaakt, dat ook een fraaie plek in het natuurgebied zal krijgen.

Op 23 en 24 mei 2014 werden er twee dance festivals gehouden op het recreatiegebied van de Oeverlanden. Dit hele gebied werd daarvoor tien dagen afgezet, zodat dit gebied inclusief de strandjes niet beschikbaar was voor recreatie. De dance festivals werden door 5800 mensen bezocht, die gedurende de twee dagen van muziek met een volume van meer dan 100 dB konden genieten. Het omliggende natuurgebied van de Oeverlanden werd gebruikt om de duizenden fietsen te dumpen.

Helaas bleek dat na opruimen van het terrein nog veel afval was overgebleven. Zo waren de strandjes bedekt met peuken en plastic scherven. Ook had de organisatie zich niet aan de voorwaarde van de vergunning gehouden om kwetsbare plekken af te schermen met hekken. De hele gang van zaken rond de vergunningverlening

en de uitvoering heeft het bestuur doen besluiten een bezwaarschrift in te dienen. De hoorzitting diende op 19 augustus en ons bezwaar werd niet ontvankelijk verklaard. Als reden werd gegeven dat ons bezwaar zich alleen kon richten tegen de vergunningverlening en daar zou niets mis mee zijn, en dus niet tegen de uitvoering van de festivals.

Op 8 januari 2015 hebben twee bestuursleden de vergadering van de bestuurscommissie Nieuw-West bijgewoond, omdat dance festivals in de parken op de agenda stond. Ook hebben wij die avond ingesproken over de nadelige effecten van de dance festivals. Het probleem van de festivals in parken speelt niet alleen bij ons, maar in alle parken van Amsterdam. Dit heeft geleid tot de oprichting van het parkenoverleg, waarin omwonenden en belanghebbenden van alle parken in Amsterdam zijn vertegenwoordigd, dus ook onze vereniging.

Op 10 maart 2015 heeft het parkenoverleg een bijeenkomst georganiseerd met gemeenteraadsleden, om aan de hand van foto's de verantwoordelijken voor vergunningverlening de kwalijke gevolgen van de festivals te tonen.

Inmiddels is er weer een vergunning voor twee dance festivals gedurende de komende Pinksterdagen aangevraagd. In de *Oever* van het najaar zullen wij ongetwijfeld op dit onderwerp terugkomen.

Nico Jansen onderhoudt namens de vereniging de externe contacten, zoals met de projectleiders van de overgang van de Oeverlanden naar het Amsterdamse Bos en met Rijnland in verband met de waterkwaliteit van het Nieuwe Meer. Afgelopen jaar heeft hij daarvoor meerdere bijeenkomsten bezocht.

We willen de leden nogmaals herinneren aan de feestelijke bijeenkomst na de Algemene Ledenvergadering waarin Tello, Ruud en Daphne, de redacteuren van onze jubileumuitgave, op eigen wijze het eerste exemplaar zullen aanbieden aan een speciale gast.

Liesbeth Stricker

OPROEP

We kunnen leden die hun e-mailadres doorgeven beter op de hoogte houden van onze activiteiten en actuele ontwikkelingen.

Wie zijn of haar e-mailadres doorgeeft via webmaster@oeverlanden.nl, ontvangt een paar keer per jaar onze digitale nieuwsbrief.

Alles heeft zijn tijd

Jaarverslag van de beheervrijwilligers

Beheervrijwilligers
Foto: Yigal Boegborn

'Alles heeft een bestemden tijd. (...)

Er is een tijd om geboren te worden, en een tijd om te sterven; een tijd om te planten en een tijd om het geplante uit te roeien. (...) Een tijd om steenen weg te werpen en een tijd om steenen te vergaderen. (...) Een tijd om te zoeken en een tijd om alles verloren te laten gaan; een tijd om te haten en een tijd om lief te hebben. (...) Een tijd van oorlog en een tijd van vrede.' Aldus een deel van de tekst in Bijbelboek Prediker 3, hier in de Statenvertaling.

Deze tekst stond overigens aan de basis van het lied *Turn! Turn! Turn!* van The Byrds.

Werkzaamheden

Ook in de Oeverlanden heeft alles zijn tijd. Er is een tijd om te maaien en een tijd om te harken; een tijd om paden te onderhouden en een tijd om zwerfvuil te vergaderen. Een tijd om takkenrillen te bouwen en een tijd om afgevallen takken te vergaderen; een tijd om een insectenhotel te bouwen en een tijd om te monitoren. Een tijd om te knotten en een tijd om tenen te bundelen; een tijd om soep te maken en een tijd om te zwemmen (na werktijd, dat spreekt). Enzovoorts: een beeld van onze wekelijkse werkzaamheden.

Organismen

Er is een tijd om de stand van zaken van enkele organismen te bespreken. Om te beginnen de nachtegaal. In 2014 waren er zeker vijf territoria, maar waarschijnlijk zes en misschien zelfs wel zeven. Vanwege de strenge criteria voor het vaststellen van territoria kan ik niet zekerder zijn. Helaas heeft de nachtegaal die in eerdere jaren een vaste plek leek te hebben veroverd bij het voormalige Westerkwartier in het Jaagpadbos, zich dit jaar niet laten zien. En met het schandalige woonwagenkamp dat daar nu ligt, zal dat denkkelijk ook wel niet meer gebeuren.

Dan de vos. In eerdere jaren waren er diverse waarnemingen, maar dit jaar niet. Het dier zal vast wel in de Oeverlanden en vooral ook in de buurt langskomen, maar is door ons niet gezien. Wat wel gezien werd, was een hermelijn, met jongen zelfs, wat maar weer eens aantoont dat de Oeverlanden kwaliteit bezitten. De dieren werden gezien vlak bij een takkenril. Heel mooi, want daar doe je het voor.

Vaste gast in dit overzicht is ook de fazant. Ooit kon je er op bijvoorbeeld de Kleivlakte wel zes of zeven tegelijk zien. In 2014 werd slechts twee keer een mannetje waargenomen, en vrouwtjes met jongen zien we al jaren niet meer. Ik vrees dat we hem kwijt gaan raken.

Ten slotte de vlinders. Het beeld is grotendeels hetzelfde als eerdere jaren: er zijn de zeer algemene soorten (witjes, zandoogjes), er zijn soorten die redelijk veel voorkomen (atalanta, landkaartje) en soorten die je zelden of zelfs een jaar helemaal niet ziet (bruin blauwtje, boomblauwtje, oranjetipje). Opmerkelijk lijkt de terugkeer van het zwartsprietdikkopje in het graasgebied, waaruit het lang was verdwenen. Lang is ook gezocht naar het zeldzame geelsprietdikkopje, maar dat is, vlindernet ten spijt, niet gevonden. Ook was er aandacht voor het (voor ons nieuwe) oranje zandoogje, zeer moeilijk te onderscheiden van het bruin zandoogje.

Planten

Er is een tijd om te planten en een tijd om het geplante uit te roeien, u las het al. Planten doen we niet zoveel, en dan meestal nog op het depot. Maar uitroeien, dat is andere koek. Er komen in het gebied drie exoten voor die als een plaag beschouwd mogen worden. De Japanse duizendknoop bijvoorbeeld, er is al eerder over geschreven, vormt uitgebreide velden waartussen niets anders meer groeit en is zeer lastig uit te roeien. Ook landelijk een steeds groter wordend probleem. Momenteel loopt er een groot landelijk onderzoek naar de beste bestrijdingswijze, met onder meer 'begrazing' door varkens. In de Oeverlanden zijn de duizendknopen op sommige plekken nog steeds een plaag, maar in het graasgebied weten we ze op een aantal plekken langzaam maar zeker terug te dringen. Daarbij geholpen door onze medebeheerders, de Schotse hooglanders, die sinds enkele jaren de duizendknopen op een aantal plekken flink kort houden.

Diezelfde hooglanders helpen in het graasgebied ook mee om de reuzenbalsemien kort te houden. Net als genoemde duizendknoop kan deze plant grote vlakken bedekken, en dan groeit er vrijwel niets anders meer tussen. In het graasgebied hebben we de reuzenbalsemien redelijk onder controle, al blijft het opletten geblazen. In het Jaagpadbos daarentegen, waar ze ook massaal voorkomen, wacht ons nog een jarenlange strijd. Bij het nadeel dat ze heel veel zaden maken, geldt voor deze planten het voordeel dat ze ongeëvenaard gemakkelijk uit de grond zijn te trekken. Het is trouwens de enige plant die ik ken die een bijna kermend geluid maakt als je op de holle stengel gaat staan.

Net als bovengenoemde soorten is ook de exoot Canadese guldenroede mooi maar vervelend. Ook deze

geelbloeiende plant vormt zich gestaag uitbreidende velden, waarin weinig ruimte is voor inheems groeisel. Het lijkt er gelukkig op dat de plant met vasthoudend maai-beheer goed is terug te dringen, dus ook daar gaan we mee door.

Geen exoot, maar wel een probleem is de welriekende agrimonie. Die werd als fraaie zeldzaamheid door ons gekoesterd, in de tijd dat er minder dan vijf stonden. De plant maakt (veel) zaden met haakjes, en die worden verspreid via de vacht van dieren of de kleding van mensen. In het verleden was dat geen probleem, maar de hooglanders hebben dat veranderd. Met hun enorme vachten nemen ze veel zaden mee naar elders, zodat de plant nu vrijwel overal in het graasgebied opgedoken is. Op veel plekken gebeurt dit zo massaal dat ze ondoordringbare velden maken, ten koste van andere planten. De Kleivlakte is er inmiddels door verpest. Zo kwam ik daar op mijn wekelijkse vlinderroute tien jaar geleden nog veel vlinders tegen, tegenwoordig tel ik daar vrijwel niks meer. Er moet een goed plan van aanpak komen, maar het blijft een beetje dweilen met de kraan open zolang de koeien hun zaad verspreidende werk blijven doen. Kortom: werken in de Oeverlanden is leuk, maar niet altijd zonder zorgen.

Dank

Er is een tijd voor dankzeggingen. Om te beginnen bedank ik mijn medevrijwilligers. Samen hebben we vorig jaar ruim 3000 uur werk verzet, iets minder dan het jaar daarvoor. Dank ook aan diverse mensen van de diensten Handhaving en Groen van het stadsdeel. Er viel vrijwel altijd een beroep op hen te doen en de samenwerking verloopt doorgaans prettig. Dank aan Aquarius waar we onze dorst konden lessen tijdens de urenlange speurtochten naar het geelsprietdikkopje.

Dank ook aan ons juffertje-in-het-groen, natuur-zp'ster Carla Peperkamp, die weer voor de onmisbare (bege)leiding zorgde.

Malt

Er is een tijd om een jaarverslag te beëindigen, en een tijd om daarna een Bavaria te nemen. Malt.

Rein Cremer

Jaarverslag bijen

We beginnen het jaarverslag maar bij het einde, namelijk met de melding dat de bijen goed de winter zijn doorgekomen. Ze zijn door ons en door de beheer-vrijwilligers op mooie dagen al weer gezien op en rond de kasten. Altijd wel een mooi moment, het blijft toch spannend hoe ze de winter doorstaan. Je kunt in die tijd namelijk niet veel doen.

Ritme

De werkzaamheden in de imkerij hebben, zoals het meeste natuurwerk, een vast jaarlijks ritme. Je controleert of de volken gezond de winter uit komen, bestrijdt de varroamijt en eventuele ziektes, je voorkomt of begeleidt het zogenaamde 'zwermen' (op zoek naar een nieuw onderkomen gaat een flink deel van een volk ervandoor, enkele duizenden bijen met een koningin in hun midden). Als je wilt, kun je in voor- en najaar honing oogsten en de bijen in ruil voor de honing suikerwater geven. Met dit laatste zijn we overigens niet zo bezig, het gaat ons vooral om de bijen.

Erg belangrijk is tegenwoordig het bestrijden van de altijd aanwezige varroamijt. Dit jaar hebben we gelukkig weinig last gehad van de beruchte parasiet. We hebben de bestrijding de laatste jaren geïntensiveerd. Het is moeilijk te zeggen of we anders veel meer last hadden gehad, maar dat we de mijten weinig zien, is in elk geval mooi.

Spannend

De winter bleef nog even spannend: niet echt koud en wel erg nat. Veel insecten hebben minstens zo veel moeite met nattigheid als met kou. En bij een zachte winter is er zelfs een risico dat de bijen gaan vliegen terwijl er nog niets te halen valt. Ook schijnt de varroamijt het wat makkelijker te hebben als het warm blijft. Midden in de winter hadden we de kasten nog even open voor een behandeling tegen varroa en toen zaten de bijen niet op hun gebruikelijke plek, op een kluitje boven in de kast om elkaar warm te houden.

We schrokken wel even toen de kasten er zo leeg uitzagen (en waren ook stomverbaasd). Maar gelukkig bleken ze gewoon wat lager in de kast te zitten. Wellicht waren ze door een gebrek aan kou niet helemaal in winterrust gegaan.

Een nieuw jaar

Inmiddels hebben we aan het begin van het voorjaar 2015 al weer zo'n twee weken lage temperaturen gehad. Terwijl we dit schrijven, klettert de regen op de ruiten en heeft het KNMI een waarschuwing afgegeven. De dames, veel verstandiger dan sommige mensen, blijven binnen. Het nieuwe jaar is voor hen dus nog niet echt begonnen, maar het ziet er goed uit.

Hans de Jong en Wichert Stemerding

Bijen | foto Hans de Jong

Jaarverslag Biobende

We hebben het afgelopen jaar een ontzettend leuke tijd gehad met ons Biobende-clubje. De groep zat erg vol, gemiddeld rond de twintig kinderen, en we hebben leuke activiteiten gedaan. Naast de gebruikelijke activiteiten als een waterdierenexcursie, een voegeexcursie en insecten vangen zijn we ook weer erg creatief geweest. We hebben vorig voorjaar een les wilde planten determineren gehad en deze planten mooi nagetekend. In de herfst hebben we mooie herfstbladeren gezocht en gedroogd om er vervolgens een herbarium van te maken. Tevens hebben we aan het einde van het seizoen de vogels een beetje geholpen door vogelvoer te maken.

Ondanks dat het, op het op moment dat ik dit schrijf, nog niet zo erg voelt als lente, is de lente wel begonnen en daarmee ook ons Biobende-clubje. De tweede zaterdag van maart 2015 zijn we voor het eerst samengekomen, ook met een aantal nieuwe kinderen. Weer leuk om te zien dat het erg gemotiveerde kinderen zijn, die in hun jonge levensjaren al erg bezig zijn met de natuur... dit belooft weer een leerzaam jaartje Overlanden te worden.

De eerste keer stond volledig in het teken van de vogels. Ik had een cd met vogelgeluiden meegenomen, om zo een beetje de zang van vogels te oefenen.

Juf Judith had bedacht om met natuurlijke materialen een vogelnestje na te maken. Door met wilgentakjes (of ijzerdraad) een geraamte te vlechten en er vervolgens met kleine strotakjes en mosjes een nestje voor te maken... een enorm succes! Natuurlijk waren er aan het einde weer ons kampvuurtje en het broodjes bakken!

Sonja Hoekmeijer en Judith Appel

Jaarverslag publiciteit

Ik was in de weekenden regelmatig te vinden in het NME-centrum De Waterkant, voor als er bezoek kwam, en schonk dan een kopje thee of koffie. Ook probeerde ik nieuwe bezoekers lid te maken van de vereniging en vertelde daarover. En ik zorgde ervoor dat De Waterkant er netjes uitzag. Ik ben ook naar een aantal bijeenkomsten geweest waar de vereniging zich moest laten zien. Als vanouds voorzag ik honderden leerlingen van diverse scholen van brandnetelthee en ondersteunde ik de docenten van Stichting Veldstudie. David Geurds is als coördinator natuureducatie vervangen door Paul Kamsteeg, zoals wel bekend woont David nu in Costa Rica. Een enkele keer was ik bij de bestuursvergaderingen. Ik heb in de afgelopen periode ook weer nieuwe leden geworven.

JanKees van Dijk

Instructie voor het maken van een vetbolletje

Benodigheden: • ongezouten frituurvet • mix van zaden • stevig touw • pluk watten • plastic of kartonnen bekertje

1. Het touw en de watten

Neem een pluk watten en maak daarin een klein gaatje. Maak onder in het touw een dikke knoop en steek het touw door het gaatje in de watten. De pluk watten zal op de knoop blijven hangen. Duw de watten diep in het bekertje en laat het touw uit het bekertje hangen.

De watten aan de onderkant van het touw zorgen ervoor dat het bolletje, bij wat warmer weer, niet van het touwtje glijdt. Ook kunnen vogeltjes de watten als nestmateriaal gebruiken.

2. De zaden

Vul het bekertje tot iets over de helft met de zaden.

3. Het frituurvet

Laat het frituurvet op laag vuur smelten en giet daarna voorzichtig een laagje van het vet over de zaden heen. Knijp, nadat je het vet in het bekertje hebt gegoten, in

het bekertje, zodat het vet zich door het hele bekertje kan verplaatsen en overall komt te zitten. Giet er zo nodig nog wat vet bij.

Gebruik ongezouten frituurvet... zout is niet goed voor de vogels! Zorg dat het vet niet te heet is, anders smelt je bekertje!

4. Het vet hard laten worden

Zet het bekertje een dag in de koelkast en laat het vet hard worden.

5. Het bekertje verwijderen

Knip het bekertje voorzichtig van de vetbol af. Hang de vetbol op aan een boom of aan een tak ergens in je tuin of bij je balkon en geniet van de gezellige vogeltjes die eropaf komen.

Veel plezier!

Activiteiten

Voor alle activiteiten geldt (tenzij anders vermeld): verzamelen bij verenigingsgebouw De Waterkant in de Oeverlanden. Voor meer informatie: JanKees van Dijk. Telefoon: 020-6171915, tussen 20.00 en 9.00 uur.

Excursie, zondag 10 mei 2015, 11.00-12.30 uur:

Torren

Deze dag kunt u kennismaken met het rijke insectenleven in de Oeverlanden, onder begeleiding van Ruud Jansen. Hij laat zien hoe u kevers en wantsen vangt met netten en andere middelen.

Excursie, vrijdag 15 mei 2015, 20.30-22.00 uur:

Nachtegalen

Ooit vormden de Oeverlanden een populaire plek voor de nachtegaal, maar zoals ook elders in Nederland neemt de populatie de laatste jaren af. Deze vogel is onopvallend gekleurd, maar daartegenover heeft hij fabelachtige zangkwaliteiten. Wij hopen ook dit jaar weer op de mogelijkheid om van de mooie zang te genieten en proberen het aantal territoria vast te stellen. Deze avond wordt begeleid door Carla Peperkamp en Rein Cremer.

Algemene Ledenvergadering,

zaterdag 16 mei 2015, 14.00-17.00 uur: Zie pagina 3.

Excursie, zondag 7 juni 2015, 11.00-12.30 uur:

Planten

Vanwege de grote belangstelling vorig jaar zijn er dit jaar twee plantenexcursies. Hans Bootsma en Nico Jansen nemen u mee langs de late voorjaars- en vroege zomerbloei.

Excursie, zondag 28 juni 2015, 11.00-12.30 uur:

Planten

Onder floristen heeft de 24ste juni, wanneer het Sint-Jansdag is en het sint-janskruid in bloei komt, altijd bekend gestaan als het moment waarop de meeste plantensoorten in bloei komen. Tegenwoordig hebben veel soorten de neiging om al wat vroeger dit punt te bereiken. We zullen onder begeleiding van Hans Bootsma en Nico Jansen veel soorten in volle pracht onder de loep nemen. Ondertussen wordt ook het een en ander verteld over het beheer van grazige vegetaties aan de hand van grassoorten. Een uitstapje naar de bloemrijke middenberm van de Oude Haagseweg behoort tot de mogelijkheden.

Excursie, zondag 5 juli 2015, 11.00-12.30 uur:

Libellen

Libellen zijn een groot deel van hun leven gebonden aan water. Je vindt ze in vrijwel alle zoete watertypen als vennen, plassen, moerassen, beken en rivieren. Tussen mei en eind augustus kun je ze aantreffen in en rond het moerasgebied in de Oeverlanden. Met Floor van der Vliet gaan wij ze zoeken.

Excursie, zondag 30 augustus 2015, 11.00-12.30 uur:

Waterdieren

Deze dag kunt u kennismaken met de geheimzinnige onderwaterwereld onder leiding van Kees Wabeke en JanKees van Dijk. Met schepnet gaan we op zoek naar waterdieren en insecten, die daarna in De Waterkant onder de microscoop worden bekeken. Niet alleen interessant voor kinderen.

Excursie, zondag 20 september 2015, 11.00-14.00 uur:

Cultuurhistorie aan de Sloterweg

De Sloterweg vormt de noordgrens van de Riekerpolder en dateert uit de twaalfde eeuw. In de twintigste eeuw is de Sloterweg voor een deel gesloopt ten gevolge van het Algemeen Uitbreidingsplan van Cornelis van Eesteren uit 1934. We gaan per fiets vanaf de Overtoomse sluis, waar de Sloterweg ooit begon, naar het dorp Sloten.

We stoppen waar nodig voor nadere bestudering van oude foto's en de huidige situatie. Deze excursie is niet geschikt voor jonge kinderen, vanwege de lastige verkeerssituatie langs een flink deel van de Sloterweg. Verzamelen op de hoek van de Surinamestraat en de Sloterkade. Onder leiding van Nico Jansen. Telefoon: 020-6202897 of e-mail: bestuur@oeverlanden.nl.

Excursie, zondag 11 oktober 2015, 11.00-12.30 uur:

Paddenstoelen

Het is herfst en dus is het weer paddenstoelentijd. In de Oeverlanden kunnen we houtzwammen aantreffen, omdat er veel dood hout ligt. Maar ook het judasoor en het aardsterretje zullen wij waarschijnlijk tegenkomen. Christiane Baethcke laat het ons zien.

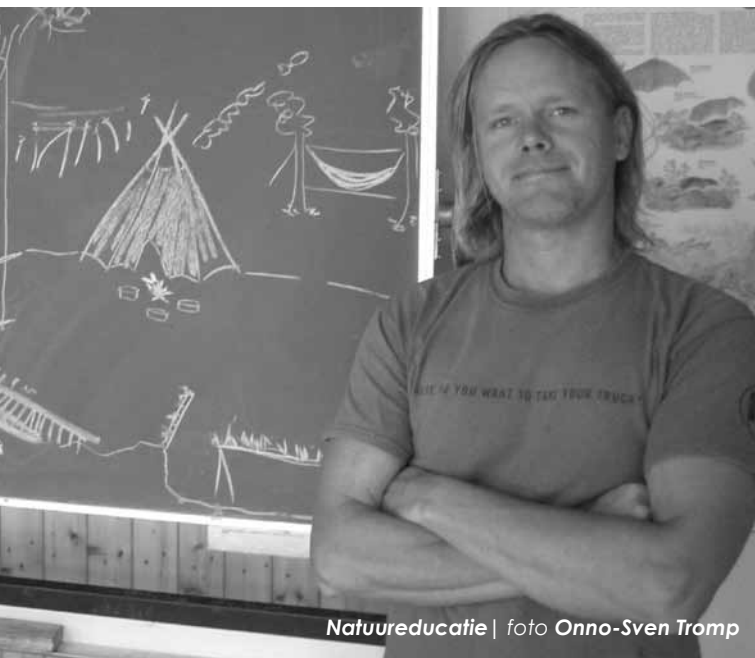
Natuurwerkdag,

zaterdag 7 november 2015, 11.00-15.30 uur.

Op vijfhonderd verschillende locaties krijgt het landschap in Nederland op de natuurwerkdag een opknopbeurt dankzij vele vrijwilligers. Het beheer in de Oeverlanden wordt gedurende het jaar uitgevoerd door de beheervrijwilligers. Op zaterdag 7 november kunnen leden en andere belangstellenden daaraan meewerken. Zo kan iedereen zien wat er allemaal komt kijken bij het beheren van een mooi natuurgebied als de Oeverlanden. Wij verzoeken leden en belangstellenden zich uiterlijk maandag 2 november aan te melden voor deze natuurwerkdag, vanwege de voorbereidende werkzaamheden. Telefoon: 06-33846602 of e-mail: bestuur@oeverlanden.nl. Voor de harde werkers wordt er rond lunchtijd een lekkere kom (vegetarische) soep met brood geserveerd.

‘In Costa Rica ga ik knallen’

Tot voor kort was David Geurds coördinator natuureducatie bij de Oeverlanden. Begin oktober 2014 nam hij afscheid, omdat hij ging emigreren naar Costa Rica. Dit interview werd een maand voor zijn vertrek afgenomen.

Wat ga je vandaag doen?

Voor de gemeente Schagen werk ik aan een wandelnetwerk. We markeren wandelroutes en verbinden ze met elkaar. De paaltjes hebben ik al gezet en vandaag ga ik bordjes met pijlen monteren. Eerder hebben we op andere plekken hetzelfde gedaan, rond Lisse bijvoorbeeld.

En voor wie werk je?

Sinds 1999 werk ik voor de Stichting Veldstudie, met veldstudiecentra in Hei- en Boeicop, Serooskerke en de Oeverlanden. Aan het eind van mijn lerarenopleiding Biologie aan de Hogeschool van Amsterdam liep ik stage bij de Oeverlanden. Kees Wabeke werkte er toen nog, van hem heb ik veel geleerd. Sindsdien coördineer en geef ik bij de Oeverlanden natuureducatie aan schoolklassen.

Ik laat de kinderen op een simpele manier zien hoe fascinerend de natuur is. We beginnen altijd met een wandeling, een vogeltocht bijvoorbeeld. Daarna gaan we een onderzoek doen, zoals in de sloot waterbeestjes vangen en die onder de microscoop bekijken. En we gaan hutten bouwen, lekker fakkie stoken en broodjes bakken. Ik stem de lessen af op het niveau van de leerlingen, van jong tot oud. Als we maar buiten zijn.

Ben je een natuurmens?

Elk mens is een natuurmens, alleen raken de meesten van ons het contact met de natuur kwijt. Ik ben opgegroeid in Almere en was altijd hutten aan het bouwen. In de vakanties ging ik met mijn opa naar de camping en later met mijn moeder kamperen in Zuid-Frankrijk. Op mijn

zestiende was ik op school de enige die nog geïnteresseerd was in natuur. Op mijn zeventiende ging ik naar Amsterdam om te studeren, d'Witte Lelie heette de lerarenopleiding toen nog. Daar trof ik zulke enthousiaste studenten en docenten dat ik meteen wist: dit is wat ik wil!

Zijn de Oeverlanden natuur?

Een docent van me zei altijd: ‘Een veld met gras, vijf struiken en tien bomen is natuur.’ Ik vind wel dat er in Nederland over natuur vaak een beetje poezelig wordt gedaan. Er wordt enorm veel geld aan ons eigen stukje natuur besteed, terwijl men elders gestaag de regenwouden blijft kappen en de oceanen verpest worden. Toch hoop ik dat de mensheid ooit een harmonisch evenwicht bereikt, waarin we aandacht en waardering hebben voor de natuur en de mensen om ons heen, ook in andere landen.

Wat vind je van je werk?

Ik ben een veldbioloog in hart en nieren en vind het prachtig werk. In wezen is elk kind geïnteresseerd in de natuur. Woont een kind vier hoog op een flat, dan duurt het alleen een halve dag voordat hij of zij in de natuur spelen niet meer vies en eng vindt. Een kind van buiten begint meteen met stokken te spelen en een hut te bouwen. Uiteindelijk krijg ik iedereen enthousiast voor de natuur. We krijgen op de Oeverlanden per jaar vijftienhonderd kinderen op bezoek. Vooral van basisscholen uit de buurt, zoals De Mijlpaal, De Vlaamse Reus, De Zevensprong en De Notenkraaker. Maar ook van een paar middelbare scholen als het Montessori College Oost en het Calvijn met Junior College.

Heb je de afgelopen vijftien jaar dingen zien veranderen?

Eigenlijk ben ik wel een beetje gefrustreerd geraakt. Nog steeds moet ik aan het begin van het jaar scholen bellen om ze te informeren, en ze over te halen hun klassen voor natuureducatie naar de Oeverlanden te sturen. Zelden komt het initiatief van een school.

Je zou hier op de Oeverlanden zo veel meer kunnen doen. En het is me ook tegengevallen dat ik steeds meer moeite moet doen om (vooral de wat oudere) kinderen voor de natuur te interesseren en ze los te weken van internet en games. Toen ik begon, verwachtte ik juist dat ik er met mijn werk voor zou zorgen dat dat elk jaar gemakkelijker zou worden.

En nu ga je naar Costa Rica?

In 1999 ging ik voor het eerst op vakantie naar Costa Rica en sindsdien ben ik er elke winter geweest. Er is 's winters toch niet zoveel buitenwerk te doen voor de stichting. En na vijftien jaar zet ik eindelijk de stap: ik ga emigreren.

Wat voor mij de knoop heeft doorgehakt: in november krijg ik in Costa Rica een kind, een jongetje. De moeder is een indiaan. Ik heb mijn emigratie vijftien jaar kunnen voorbereiden en altijd geweten dat eens de dag van mijn vertrek zou komen. Ik ben er helemaal klaar voor. In Costa Rica ga ik knallen.

Waar ga je van leven?

Vijf jaar geleden heb ik er een stuk grond gekocht. Mijn broertje woont ook in Costa Rica, hij is timmerman. Samen hebben we er een huis gebouwd met materialen afkomstig van ons eigen land; alleen het dak is van golfplaat. Ik woon nu in Betondorp en heb daar een tuintje van 20 m². In Costa Rica heb ik 200.000 m². Wat is er mooier dan bananen en andere tropische gewassen verbouwen, terwijl de toekans om je hoofd vliegen en een kaaïman toekijkt?

Op mijn land verbouw ik behalve zeven soorten bananen ook cacao, cassave, yam, mais, limoen en suikerriet. We hebben dus in elk geval te eten. Drinkwater halen we uit een eigen bron. Op de zaterdagen verkoop ik mijn spullen op een ecologische markt. Ook wil ik op mijn land een low-budget *eco village* bouwen. Bij mij kunnen rugzaktoeristen straks voor tien dollar overnachten. Dan krijg je een matras, een dak boven je hoofd en een muskietennet, meer heb je niet nodig. Eten doen we gezamenlijk.

Ga je Nederland niet missen?

Natuurlijk zal ik Nederland missen, vooral mijn moeder en jongste broertje. Nu mijn vertrekdatum nadert, ga ik steeds meer dingen in Nederland waarderen. Zo vind ik de herfstkleuren erg mooi, de Dappermarkt, de duinen en nog veel meer dingen die ik eerder voor gewoon aannam. Ik wilde nooit kinderen krijgen in Nederland. Maar over een paar jaar wil ik graag op vakantie naar Europa, om mijn kinderen ons mooie land te laten zien. En ik ben blij dat mijn collega Paul Kamsteeg mijn taak als coördinator natuureducatie bij de Oeverlanden overneemt.

Wil je nog iets kwijt?

Nog een anekdote. Ik liep een keer 's nachts rond drieën, na een feest, door de Mercatorbuurt. Ineens zag ik uit een paar portieken een heel stel jongens op me af komen. Ik schrok en mijn eerste reactie was: als ik nu wegren, kan ik nog aan ze ontkomen. Maar ik dacht: nee, ik geef niet toe. Ik stak mijn borst vooruit en liep door. Ze kwamen steeds dichterbij, totdat ze vrijwel om me heen stonden. Toen zeiden ze: 'Hé, David van de Oeverlanden, broodjes bakken, fikkie stoken!' Stel je voor dat ik was gaan rennen... En doe iedereen de groeten. Ik hoop nog eens bij de Oeverlanden terug te komen.

www.facebook.com/david.geurds.7

Onno-Sven Tromp

Een insectenhotel aan de Nieuwe Meer

Sommige mensen die ik vertelde over de bouw van een insectenhotel reageerden: 'Goh, hebben jullie er dan nog niet eentje?' Inderdaad lijken dergelijke nestvoorzieningen een bijna modieuze zaak geworden. Al liggen er in tuincentra en bouwmarkten vaak slechte exemplaren in de schappen, die nooit goed zullen werken, omdat bijvoorbeeld nestgangen rafelig en in te zacht hout geboord zijn.

Wilde bijen

Op het ogenblik gaat er door de samenleving een golf van belangstelling voor wilde bijen, waar de insectenhôtels voornamelijk op gericht zijn. Ze worden gezien als goede indicatoren voor de kwaliteit van de leefomgeving. In de media en bij de overheid is nu veel aandacht voor hun zorgelijke achteruitgang, nadat al eerder alarm geslagen was over de honingbijensterfte. Aandacht voor de wildebijenstand brengt haast automatisch aandacht voor goed ecologisch beheer teweeg, gericht op soortenrijke omgevingen, die andere dieren en uiteindelijk ook de mens een goede leefomgeving verschaffen.

Wetenschappelijke studies wijzen stevast uit dat gebrek aan bloemrijke en gevarieerde vegetaties het voornaamste knelpunt is. Omgekeerd zijn wilde bijen

belangrijk voor de bestuiving: 80% van de wilde planten is hiervan afhankelijk, terwijl honingbijen vooral belangrijk zijn voor cultuurgewassen.

De gedachte achter het kunstmatig verschaffen van nestgelegenheden is dat deze in het moderne landschap steeds meer ontbreekt. Kieren, spleten en oude weipalen zijn door verbeterde bouwmethoden nu eenmaal minder te vinden. Op het door industriële productiemethoden in de agrarische sector rechtgetrokken platteland is in de weilanden nauwelijks nog een bloem te bekennen. Groene woestijnen worden deze wel door ecologen genoemd.

Insectenhotel

Nu zijn er in de Oeverlanden dankzij veel dood hout en oude, holle stengels wel schuil mogelijkheden, maar niet

In aanbouw | foto Hans Bootsma

overal in de Oeverlanden is een rijkdom en variatie aan nectarplanten als op het depot aanwezig. Al zullen de vele verschillende soorten wilgen overal in het voorjaar een goede bijdrage leveren. Maar wilde bijen hebben een veel kleinere actieradius dan de honingbij.

Een insectenhotel kan vooral de functie van ons educatie-centrum De Waterkant versterken. Kinderen kunnen zo vertrouwd raken met deze solitair levende insecten die nu eens niet steken. Al zullen lang niet alle wilde bijen van kunstmatig gecreëerde nestgangen gebruikmaken: dat is maar zo'n 15%. In Amsterdam zijn ongeveer 15 soorten die van insectenhôtels gebruik zullen maken. Veel soorten maken holletjes in de grond.

Ik besloot een wat groter geheel te maken, zodat er volop met verschillende nestmogelijkheden geëxperimenteerd kan worden, in een constructie die het mogelijk maakt de verschillende elementen gemakkelijk te vervangen. De staanders bestaan uit het hout van de tamme kastanje dat onbehandeld 20 tot 25 jaar meegaat; de meeste verbindingsbalken en de dakconstructie zijn van iepenhout van de stichting Stadshout, die van gevelde stadsbomen timmerhout maakt. De dakpannen zijn afkomstig van de gesloopte boerderij in de Haarlemmermeerpolder waar JanKees zijn paard Odite vroeger stalde. De komende maanden komt het erop aan het raamwerk te vullen met nestmateriaal: vooral houtblokken, riet- en bamboestengels en wat leem.

Ecologisch groenbeheer

Op het ogenblik gonst het in Amsterdam van de activiteiten op het gebied van wilde bijen. Met verschillende projecten kon ik kennismaken toen ik toevallig aansloep tegen een bijencursus georganiseerd door het Natuur&Milieuteam Zuid. Een les werd gegeven door onderzoeker Arie Koster, schrijver van een aantal basisboeken op het gebied van ecologisch groenbeheer. Hij beheert een aantal mooie sites over ecologisch

groenbeheer en wilde bijen in het bijzonder. Hij bood aan in de Oeverlanden langs te komen om me verder op weg te helpen en natuurlijk te kijken wat er zoal bij ons rondvliegt.

Zijn onderzoeken voor stadsdeel Zuid en heel Amsterdam leverde een stijgende trend op: naast sommige natuurgebieden is het juist de stedelijke omgeving waar wilde bijen het nog behoorlijk doen. (In Zuid is de stijging van 24 naar 42 soorten sinds 2000; voor Amsterdam ging het aantal soorten van 51 naar 61.) Het zeer heterogeen samengestelde landschap herbergt nog redelijk wat schuilplekken, terwijl de gezamenlijke bloei in tuinen, parken, overhoekjes en begraafplaatsen best veel nectar en stuifmeel voortbrengt.

Hierbij speelt ook de toegenomen hang naar ecologisch groenbeheer een rol. Bermen bij stadsranden zijn belangrijk, zoals bij de Piet Heintunnel of in Havens West. Maar ook voor de gevarieerde Oeverlanden en de belendende Oude Haagseweg, samen op het snijpunt van nogal wat ecologische verbindingen, is een potentieel belangrijke rol weggelegd. Het zijn juist deze rafelranden die als refugia en tevens als startpunten kunnen dienen voor verder herstel van de wildebijenstand.

Educatie

Het zal spannend zijn welke soorten zich rond De Waterkant laten zien. Ongetwijfeld zijn er nu al een aantal aanwezig, want tussen de stenen van de stapelmuurtjes en de stammetjes dood hout langs de paden en elders in de depottuin moet voor een aantal soorten ook al nestgelegenheid te vinden zijn. Maar zelf ben ik nog niet heel bedreven in het onderscheiden van soorten. Dus wat dat betreft heeft het hotel ook voor mij en andere beheervrijwilligers op het depot een educatieve functie.

Hans Bootsma

Sites van Arie Koster: www.bijenhulpdesk.nl,
www.drachtplanten.nl, www.nederlandsebijen.nl,
www.bijenmakelaars.nl

foto Hans Bootsma

Het 'enge' begin van het Jaagpad, 1926

Café Opoe (Meerzicht) met zicht naar het oosten, 1915

Het Jaagpad en café Opoe

Altijd wanneer ik onder de bruggen van de autowegen en de spoorwegen over het Jaagpad het Nieuwe Meer bereik, ervaar ik een gevoel van ruimte en opluchting. De strak gestructureerde stad ligt achter je, de vrije, ongebonden ruimte lacht je toe. Dat gevoel hebben onze verre voorgangers ook gekend, en enkele overleveringen daarvan bijgaand. Tevens hebben vele tekenaars en fotografen het beeld van het Jaagpad en het Nieuwe Meer vastgelegd. Ik noem Ids Wiersma, Bernard Eilers, Frits Weeda, Maria de Clerq, Ed Houbolt, en vele anderen. Hun werk valt te bezichtigen in de beeldbank van het Gemeentearchief Amsterdam. Toets 'Jaagpad' in de zoekfunctie op <http://beeldbank.amsterdam.nl/> en 257 afbeeldingen trekken aan het oog voorbij. Sommige zijn nog goed te plaatsen, maar vele zijn onherkenbaar, omdat er zoveel verdwenen en veranderd is.

Het Nieuws van den Dag, 3 juli 1901: Een kleine idylle

'Zuidwest van Amsterdam, in de richting van de Haarlemmermeer, ligt een wijd watervlak, in de spraak de Nieuwe Meer genaamd. Geen wegen lopen er langs, slechts aan de eene zijde een smal jaagpad. Men bereikt dit jaagpad wanneer men den Sloterweg volgt tot aan het huis de Vraag en dan tussen het kerkhof en bovengenoemde plaats een zijpaadje inslaat, zoo komt men aan het riviertje de Schinkel en vervolgens aan het Nieuwe Meer. Dit pad, dat langs de beide wateren voert en weinig bewandeld, is ongeveer 3 kwartier lang (bijna 4km). Het wordt onderbroken door drie bruggetjes en loopt door een onbewoonde streek. In het begin ontmoet men een boerderijtje, maar daarmee is 't ook uit.'

'...Daar is de "Herberg van Oopoe", zooals ze bij de hengelaars en de roeiers en de zeilers heet, en in deze idyllische omgeving wonen al meer dan veertig jaren Roelof Schooneveld en Dirkje van den Heuvel, een paar typische, origineele, fiksche en nog krasse luidjes.'

De Indische Courant, 12 april 1930: Diamanten bruiloff in café Opoe

'Toen wij opgebeld werden met de mededeeling, dat opoe haar diamanten bruiloff vierde, was deze verzamelnaam voor ons nog geen voldoende aanwijzing, waar wij heen moesten, om haar geluk te wenschen. Maar toen er bij verteld werd, dat het café Opoe was bij de Nieuwe Meer, herinnerden wij ons uit vervlogen jaren, al wandelende langs het Jaagpad, laten we zeggen, om te visschen, daar dezen naam gelezen te hebben in het maanlicht. En dies trokken we erop uit, om daar nog eens aan te leggen. Het was een stevige wandeling tegen den wind op, maar de man, die met een lange lijn een met stenen beladen schuit moest voorttrekken had het zwaarder. Bij de verhuurinrichtingen lagen Emma, Thea, Jan, Kees en hoe die bootjes verder mogen heeten, ondersteboven in het gras om opgekalefaterd te worden. Opnieuw viel ons weer op, hoe de ceintuurspoorbaan het uitzicht belet, zodat zelfs "Bella Vista" er achter verscholen ligt. Dan de nieuwe volkstuintjes, een sportveld in wording, tenslotte café Opoe, welbekend bij zeilers en roeiers. En spoedig zaten wij tegenover opoe, de 80-jarige Cornelia Jongbloed, gehuwd met de 86-jarige Aart van Kerkwijk, het diamanten echtpaar.'

De Waarheid, 7 augustus 1956: Opoe staat al 80 jaar aan 't Jaagpad, nu moet ze verdwijnen

'Café-restaurant Opoe aan het Jaagpad gaat verdwijnen. Nog deze zomer zullen de watersportliefhebbers, de hengelaars en de wandelaars op het terras een kop koffie of een glas bier kunnen drinken en dan is het afgelopen. Daar helpt geen lieve moeder meer aan. Het water van de Riekerpolder klotst al achter tegen het café aan. Een paar jaar geleden lag daar nog vruchtbaar weiland, waar de koeien vredig graasden. Op een kwade dag sloop echter een grote gele zandzuiger de polder in, die - hoe gek dat ook klinkt in een natie die altijd land op de zee won - het land deed veranderen in water.

Over een paar jaar moet ook het Jaagpad zelf eraan geloven. De gezinnen die er woonden zijn bijna allemaal vertrokken. Met de sloop van de huizen is een begin gemaakt. De Nieuwe Meer en het water van de Riekerpolder zullen straks verenigd worden tot één groot plassengebied. Een stukje oud-Amsterdam wordt daar nu aan opgeofferd.

Bij de pleidooien, die voor behoud van "Opoe" gehouden worden, willen we graag het onze toevoegen. Omdat "opoe's" eeuwig behoren te zijn.'

Herziene Algemeen Uitbreidingsplan 1950

Voorzag het Algemeen Uitbreidingsplan van 1934 grotendeels in behoud van de Riekerpolder, conform de ideeën van Jac. P. Thijsse, in de naoorlogse constellatie worden er korte metten gemaakt met dit gebied. Zomer 1953 wordt Opoe onteigend of aangekocht, dat wordt me niet duidelijk uit het document. Voor f 20.000,- wordt het café met bovenwoning, dat in 1937 is gebouwd ter vervanging van de afgebrande voorganger, eigendom van de gemeente Amsterdam, en enkele jaren later gesloopt.

Nico Jansen

Het nieuwe café Opoe aan het Jaagpad nr. 241 voorheen A354, 1939